

HIGIENOS INSTITUTAS

**HOSPITALINIŲ INFEKCIJŲ PRIEŽIŪROS IR KONTROLĖS
PROGRAMA**

HOSPITALINIŲ INFEKCIJŲ PAPLITIMO TYRIMAS

2005 M. DUOMENŲ SUVESTINĖ

VILNIUS

2006 M.

TYRIMO REZULTATAI

2005 gegužės mėn. 35 ligoninės savanoriškai dalyvavo hospitalinių infekcijų paplitimo tyrime. Iš viso surinkti duomenys apie 9417 [25-1625] ligonių:

- 3494 (37,1%) gydėsi universitetinėse
- 3481 (37,0%) apskrities ir
- 2442 (25,9%) rajonų ligoninėse

1 lentelė. Hospitalinių infekcijų paplitimo tyrimo metu (2005 gegužės mėn.) tirtų ligonių charakteristika.

Rodiklis	Abs.sk.	%
Ištirta ligonių	9417	
• moterų	5321	56,5
• vyrų	4079	43,3
• nenurodyta	17	0,2
Vidutinė gulėjimo trukmė (d.) iki tyrimo	7,3	
Amžiaus vidurkis (m.)	50,7	
Rizikos faktoriai		
• Dirbtinė plaučių ventiliacija	78	0,8
• Intraveninė priemonė	2416	25,7
• Operacija/gimdymas	2266	24,1
• Šlapimo takų kateteris	415	4,4
• Diabetas	683	7,3

2 lentelė. Infekcijų paplitimas 2005 gegužės mėn.

Rodiklis	Abs.sk.	%
Infekcijas turinčių ligonių	2133	22,7
Infekcijų paplitimas	2199	23,4
Visuomenėje įgytų infekcijų (VI)	1799	19,1
Hospitalinių infekcijų (HI)	318	3,4
Nenurodyta ar infekcija hospitalinė ar įgyta visuomenėje	82	0,8

3 lentelė. Hospitalinių infekcijų struktūra (2005 gegužės mėn.)

Infekcijos tipas	Hospitalinės infekcijos			
	Ligoninės		Viso	%
	šios	kitos		
1. Paviršinė OŽI	16	1	17	5,3
2. Gilioji OŽI	35	7	42	13,2
3. Organų-ertmių OŽI	9	4	13	4,0
Iš viso Operacinių žaizdų infekcijų			72	22,6
4. Pirminė kraujo infekcija, patvirtinta laboratoriškai	13	2	15	4,7
5. Klinikinis sepsis	6	1	7	2,2
Iš viso kraujo infekcijų			22	6,9
6. Pneumonija	52	8	60	18,9
7. Bronchitas, tracheobronchitas	16	2	18	5,7
8. Kitos apatinių kvėpavimo takų	11	1	12	3,8
Iš viso apatinių kvėpavimo takų infekcijų			90	28,3
9. Šlapimo takų (simptominė/ besimptomė)	13	2	15	4,7
10. Kitos ŠTI	13	3	16	5,0
Iš viso šlapimo takų infekcijų			31	9,7
11. Osteomielitas	3	3	6	1,9
12. Kitos kaulų sąnarių	3	1	4	1,3
Iš viso kaulų infekcijų			10	3,1
13. Arterijų ir venų	2	1	3	0,9
14. Mediastinitas	5	0	5	1,6
15. Intrakranijinė infekcija	1	0	1	0,3
16. Meningitas/ ventrikulitas	3	2	5	1,6
17. Akių	2	3	5	1,6
18. Burnos ertmės	0	2	2	0,6
19. Sinusitas	2	1	3	0,9
20. Viršutinių kvėpavimo takų	12	0	12	3,8
21. Gastroenteritas	5	0	5	1,6
22. Intraabdominalinė infekcija	4	3	7	2,2
23. Endometritas	1	0	1	0,3
24. Kitos lytinių takų	1	1	2	0,6
25. Odos infekcijos	4	0	4	1,2
26. Minkštųjų audinių	7	2	9	2,8
27. Pragulos	1	1	2	0,6
28. Nudegimo vietos	3	1	4	1,2
29. Naujagimių pustuliozė	2	0	2	0,6
30. Neaiškios kilmės karščiavimas	19	1	20	6,3
31. Kodas nežinomas	0	1	1	0,4
Iš viso	264	54	318	100,0

4 lentelė. Visuomenėje įgytų infekcijų struktūra (2005 gegužės mėn.)

Infekcijos tipas	Visuomenėje įgytos infekcijos	
	viso	%
1. Žaizdų infekcijos	11	0,7
2. Pirminė kraujo infekcija, patvirtinta laboratoriskai	9	0,4
3. Klinikinis sepsis	10	0,6
4. Pneumonija	417	23,2
5. Šlapimo takų (simptominė/ besimptomė)	41	2,3
6. Kitos ŠTI	116	6,4
7. Osteomielitas	13	0,7
8. Kitos kaulų sąnarių	17	0,9
9. Arterijų ir venų	24	1,3
10. Endokarditas	2	0,1
11. Intrakranijinė infekcija	2	0,1
12. Intrakranijinė infekcija	6	0,3
13. Meningitas/ ventrikulitas	15	0,8
14. Akių	9	0,5
15. Ausies	29	1,6
16. Burnos ertmės	26	1,4
17. Sinusitas	29	1,6
18. Viršutinių kvėpavimo takų	94	5,2
19. Bronchitas, tracheobronchitas	259	14,4
20. Kitos apatinių kvėpavimo takų	142	7,9
21. Gastroenteritas	79	4,4
22. Hepatitas	10	0,6
23. Virškinamojo trakto infekcijos	55	3,1
24. Intraabdominalinė infekcija	134	7,4
25. Endometritas	7	0,3
26. Kitos lytinių takų	43	2,4
27. Odos infekcijos	47	2,6
28. Minkštųjų audinių	63	3,5
29. Pragulos	9	0,5
30. Nudegimo vietos	4	0,2
31. Krūties abscesas arba mastitas	1	0,1
32. Neaiškios kilmės karščiavimas	36	2,1
33. Kodas nežinomas	41	2,4
Iš viso	1799	100,0

5 lentelė. Infekcijų paplitimas įvairiuose skyriuose

Skyrius	Ištirta ligonių (n)	Visuomenėje įgytos infekc.		Hospitalinės infekcijos	
		Abs	%	Abs	%
1. Chirurgijos	2300	377	16,4	125	5,4
2. Ginekologijos-akušerijos	892	70	7,8	15	1,7
3. Hematologijos-onkologijos	468	19	4,1	16	3,4
4. Infekcinių ligų- tuberkuliozės	166	146	88,0	1	0,6
5. Psichiatrijos	300	0	0	5	1,7
6. Reanimacijos	314	90	28,8	40	12,8
7. Slaugos- reabilitacijos	472	19	4,0	18	3,8
8. Terapijos	3185	559	17,6	53	1,7
9. Traumatologijos- ortopedijos	450	23	5,1	23	5,1
10. Vaikų- naujagimių	870	496	57,0	22	2,5
Iš viso	9417	1799	19,1	318	3,4

* 80 (0,8 proc) infekcijų nenurodyta ar HI ar VI

6 lentelė. Klinikinių mikrobiologinių tyrimų panaudojimas hospitalinių infekcijų etiologijai nustatyti 2005m gegužės mėn.

Rodiklis	Abs.sk.	%
Mikrobiologiškai tirta hospitalinių infekcijų	168	52,8
Iš jų		
• sukėlėjas nustatytas	112	66,6
• mikroorganizmas neišaugo	24	14,3
• atsakymas nežinomas	32	19,1

7 lentelė. Hospitalinių infekcijų etiologija 2005 gegužės mėn.

Patogenas	Abs.sk.	%
1. <i>Staphylococcus aureus</i>	30	22,2
2. Kiti stafilokokai	18	13,3
3. <i>Streptococcus pneumoniae</i>	2	1,5
4. <i>A gr streptokokai</i>	2	1,5
5. Kitų grupių streptokokai	4	3,0
6. <i>Enterococcus spp</i>	4	3,0
7. <i>Escherichia coli</i>	19	14,1
8. <i>Proteus spp</i>	6	4,4
9. <i>Pseudomonas spp</i>	9	6,7
10. <i>Enterobacter spp.</i>	2	1,5

Hospitalinių infekcijų paplitimo tyrimas, 2005 m.

11. <i>Acinetobacter spp</i>	3	2,2
12. <i>Klebsiella spp</i>	15	11,1
13. <i>Serratia spp</i>	1	0,7
14. <i>Haemophilus influenzae</i>	3	2,2
15. <i>Clostridium spp</i>	2	1,6
16. <i>Bacteroides spp</i>	1	0,7
17. Kiti anaerobai	1	0,7
18. Kitos bakterijos	13	9,6
Iš viso	135	100,0

8 lentelė. Antimikrobinių vaistų skyrimas 2005 gegužės mėn.

Rodiklis	Abs.sk.	%
Gydyta antibiotikais	2761	29,3
Iš jų		
• monoterapija	2179	78,9
• 2 preparatai	494	17,9
• 3 preparatai	80	2,9
• 4 preparatai	8	0,3

9 lentelė. Antimikrobinių vaistų, skirtų ligoniams, spektras (2005 gegužės mėn.).

Rodiklis	Abs.sk.	%
1. Penicilinai	887	25,9
2. Plataus veikimo spektro penicilinai	565	16,4
3. I-II kartos cefalosporinai	540	15,7
4. III-IV kartos cefalosporinai	106	3,1
5. Kiti betalaktaminiai	19	0,6
6. Vancomycinum	32	0,9
7. Makrolidai	55	1,6
8. Tetraciklinai	37	1,1
9. Linkozamidai	11	0,3
10. Aminoglikozidai	645	18,8
11. Amfenikoliai	60	1,7
12. Rifampicinai	23	0,7
13. Sulfonamidai	61	1,8
14. Polimiksinai	1	0,0
15. Antigrybeliniai	17	0,5
16. Chinolonai	157	4,6
17. Nitrofurantai	15	0,4
18. Metronidazolum	158	4,6
19. Nitroxolinum	14	0,4
20. Fuzidino r.	5	0,1
21. Kiti	31	0,8

Iš viso	3439	100,0
----------------	-------------	--------------

10 lentelė. Antimikrobinų vaistų skyrimo tikslas 2005 gegužės mėn.

Rodiklis	Abs.sk.	%
Profilaktikos tikslu	843	24,5
Gydymui	2577	74,9
Nenurodyta	19	0,6

11 lentelė. Antimikrobinų vaistų, skirtų ligoniams gydymui ir profilaktikai struktūra (2005 gegužės mėn.).

Rodiklis	Gydymui		Profilaktikai	
	Abs.sk.	%	Abs.sk.	%
1. Penicilinai	764	29,6	122	14,5
2. Plataus veikimo spektro penicilinai	460	17,9	101	12,0
3. I-II kartos cefalosporinai	344	13,3	194	23,0
4. III-IV kartos cefalosporinai	78	3,0	27	3,2
5. Kiti betalaktaminiai	15	0,6	3	0,4
6. Vancomycinum	31	1,2	0	0,0
7. Makrolidai	46	1,8	9	1,1
8. Tetraciklinai	22	0,9	15	1,8
9. Linkozamidai	6	0,2	5	0,6
10. Aminoglikozidai	455	17,7	184	21,8
11. Amfenikoliai	4	0,2	56	6,6
12. Rifampicinai	22	0,9	1	0,1
13. Sulfonamidai	38	1,5	23	2,7
14. Polimiksinai	0	0,0	1	0,1
15. Antigrybeliniai	14	0,5	3	0,4
16. Chinolonai	112	4,3	45	5,3
17. Nitrofurantai	13	0,5	2	0,2
18. Metronidazolium	117	4,5	38	4,5
19. Nitroxolinum	11	0,4	3	0,4
20. Fuzidino r.	1	0	4	0,5
21. Kiti	24	0,9	7	0,8
Iš viso	2577	74,9	843	24,5

12 lentelė. Antimikrobinų vaistų pasiskirstymas pagal mokėtoją už vaistą.

Rodiklis	Abs.sk.	%
Stacionaro vaistai	3207	93,3
Ligonio vaistai	203	5,9
Ligonio ir stacionaro	7	0,2

Nenurodyta	22	0,6
------------	----	-----

IŠVADOS

1. Tyrimo metu nustatytas hospitalinių infekcijų paplitimas -3,4 %. Jos sudarė 15% visų tyrimo metu registruotų infekcijų.
2. Labiausiai paplitę rizikos veiksniai: intraveninė priemonė (25,7%), operacija arba gimdymas (24,7%). 7,3% ligonių buvo sergantys diabetu.
3. Didžiausia HI rizikos vieta yra reanimacijos (HI paplitimas 12,8%), chirurgijos (5,4%), traumatologijos (5,1%), slaugos- reabilitacijos (3,8%) skyriuose.
4. Tyrimo duomenimis, didesnę riziką įgyti hospitalinę infekciją turi vaikai iki 1 metų (5,0%), lyginant su kitomis amžiaus grupėmis (1,8-3,9%).
5. HI paplitimas universitetinėse ligoninėse yra didesnis, negu apskrities ir rajonų ligoninėse. (HI paplitimo mediana atitinkamai 3,5-2,4-2,2 %)
6. Didžiausią dalį HI sudarė operacinių žaizdų infekcijos (22,6%), apatinių kvėpavimo takų infekcijos (28,3%), sepsis (6,9%), šlapimo takų infekcijos (9,7%).
7. Mikrobiologiniai tyrimai, siekiant išaiškinti hospitalinės infekcijos sukėlėją buvo atlikti 54,1% pacientų. Dažniausi HI sukėlėjai yra *S. aureus* (22,2%), kiti stafilokokai (13,3%), *E.coli* (14,1%), *Klebsiella spp.* (11,1%), *Pseudomonas aeruginosa* (6,7%).
8. Paplitimo tyrimo metu 29,1% ligonių gydyti antimikrobiniais preparatais. Dažniausiai skirta monoterapija (78,9%). Profilaktikos tikslu skirta beveik ketvirtadalis visų antimikrobinų vaistų (24,5%). Profilaktikai dažniausiai skiriami penicilinai (26,5%), I-II kartos cefalosporinai (23,0%), aminoglikozidai (21,8%), o gydymui- penicilinai (47,5%), aminoglikozidai (17,7%), I-II kartos cefalosporinai (13,3%).
9. Dalis ligonių (5,9%) pirkė antimikrobinus vaistus patys.